

ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูกับความ
เพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

The Relationship between Participation of teacher in budgeting and
adequacy of resource for educational management in schools under
the primary educational service area office.

สำเนา พงษ์อารีย์, Samnao Pongaree¹

E-mail: Samnao.as@gmail.com

สุภัชฌา ศรีเยี่ยม, Supatcha Sriiam²

ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์, Chanchai Wongsirasawat³

Received: August 30, 2021 Revised: August 30, 2021

Accepted: December 2, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูกับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการ
เรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีวิธีการสุ่มกลุ่ม
ตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือครูผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่
เจ้าหน้าที่การเงิน บัญชี พัสดุ ของสถานศึกษา แห่งละ 1 คน จำนวน 379 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ
แบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) ความถี่ 2) ร้อย
ละ 3) ค่าเฉลี่ย 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 5) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ
เพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครู

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัด
ปทุมธานี / Valaya Alongkorn Rajabhat University.

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี/ Valaya
Alongkorn Rajabhat University.

³ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี/ Valaya
Alongkorn Rajabhat University.

กับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r=.603$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา ด้านการจัดสรรงบประมาณ (X_2) กับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ด้านทรัพยากรบุคคล (Y_1) มีความสัมพันธ์ทางบวกมากที่สุด ($r=.609$) รองลงมาได้แก่การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ (X_1) กับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาด้านวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ เพื่อการเรียนรู้ (Y_2) ($r=.579$) และความสัมพันธ์น้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา ด้านการบริหารบัญชี (X_3) กับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการ (Y_4) ($r=.141$)

คำสำคัญ: (การมีส่วนร่วม), (การจัดทำงบประมาณ), (ความเพียงพอ), (ทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้)

Abstract

This research was quantitative. The objectives were to study the relationship between teacher's participation in budgeting and the sufficiency of resources for learning management in educational institutions under the Primary Educational Service Area Office. There was a multi-step sampling method. The sample used in this research was 379 teachers assigned to perform duties as a finance officer, accountant, and supplies of each educational institution. The tools used in research was a questionnaire with a 5-level estimation scale. The statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient analysis.

The findings were as follows: The relationship between participation of teachers in budgeting and sufficiency of resources for learning management in educational institutions under the Primary Educational Service Area Office revealed a positive relationship in moderate level ($r=.603$) at .01 level of significance by participating in the budgeting of teachers in educational institutions. In terms of budget allocation (X_2) and sufficiency of resources for learning management in human resource education institutions (Y_1), they have the most positive correlation ($r=.609$), followed by participation in the budgeting of teachers in educational institutions. The preparation and proposing of budget (X_1) and the sufficiency of resources for learning management in educational institutions in terms of materials, media, learning equipment (Y_2) were ($r=.579$), and the least

correlation of participation. Participation in the budgeting of teachers in educational accounting management (X6) and the sufficiency of resources for learning management in educational institutions in management (Y4) were ($r=.141$).

Keywords: (participation), (budgeting), (sufficiency), (resources for learning management)

1. บทนำ

ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษา เกิดขึ้นจากหลายปัจจัยรวมทั้งการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่ต้องได้รับการปรับปรุงเป็นลำดับแรก เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาและลดภาระงบประมาณสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม และการยอมรับของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะ และสมรรถนะ ที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ อันจะส่งผลให้การขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติและประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะ และสมรรถนะ ที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ คุณธรรมและจริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง ดังนั้นแผนการศึกษาแห่งชาติจึงเป็นกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561–2580) และ

กรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้สามารถนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอีก 20 ปีข้างหน้า⁴

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ขึ้นในปี พ.ศ. 2546 เพื่อให้สถานศึกษามีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เต็มศักยภาพ ลดขั้นตอนการบริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นมืออาชีพ มีระบบการบริหารงบประมาณด้วยความโปร่งใสและใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยโดยกำหนดขอบข่ายภารกิจในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาไว้ 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) การจัดทำและเสนอของบประมาณ ได้แก่ การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา และการวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของงบประมาณ 2) การจัดสรรงบประมาณ ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษาการเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ การโอนเงินงบประมาณ 3) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ได้แก่ การตรวจสอบติดตามการใช้เงิน และการประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ได้แก่ การจัดการทรัพยากร การระดมทรัพยากร การจัดหารายได้และผลประโยชน์ กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา 5) การบริหารการเงิน ได้แก่ การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน การนำส่งเงิน การกันเงินไว้เบิกเหลือในปี 6) การบริหารบัญชี ได้แก่การจัดทำบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียนและรายงาน 7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ได้แก่ การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา การจัดหาพัสดุ การกำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะและจัดซื้อจัดจ้าง การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ ⁵ปัจจุบันพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานด้านการบริหารงบประมาณโดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดทำงบประมาณ การจัดทำบัญชี งบดุล งบแสดงฐานะทางการเงิน การระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในทางการศึกษา มีสาเหตุมาจากการตรากฎหมายให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลเป็นครั้งแรกของประเทศไทย และภาระงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีกรอบภาระงานที่สำคัญหลายเรื่องที่ต้องรับผิดชอบ เช่น งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคคล

⁴ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.2560).

⁵ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. (กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.). 2546).

และงานบริหารทั่วไป การบริหารงบประมาณเป็นงานที่สำคัญและสอดคล้องกับงานอื่น ๆ หากผู้บริหารและครูปฏิบัติการไม่มีความชำนาญงานด้านนี้เพียงพอย่อมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ สอดคล้องกับผลการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินประสิทธิภาพด้านการบริหารการเงินการคลังพัฒนาเครือข่ายผู้ตรวจสอบภายใน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 และสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 20 แห่ง โดยกำหนดกรอบการตรวจสอบ 2 ประเด็น ได้แก่ 1) การตรวจสอบประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณด้วยแผนปฏิบัติการประจำปี 2) การตรวจสอบความถูกต้อง รัดกุมของการควบคุมด้านการเงิน การบัญชีของสถานศึกษา ซึ่งพบว่ามีความเสี่ยงในการบริหารงานงบประมาณ สรุปภาพรวมได้ดังนี้ 1) วงเงินที่ใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีมาจากแหล่งเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน(อุดหนุนรายหัว) เงินอุดหนุนเรียนฟรี 15 ปี และเงินรายได้สถานศึกษาเป็นหลัก 2) โครงการหรือกิจกรรมที่กำหนดตามแผนปฏิบัติการประจำปีจะมีเฉพาะครูในสถานศึกษาที่เป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับโครงการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ 3) ในการประชุมจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีจะมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมและให้ความเห็นชอบทุกโครงการในแผนปฏิบัติการ 4) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนจะแจ้งบุคลากรที่เป็นเจ้าของโครงการในโรงเรียนได้รับทราบ และมีแผนปฏิบัติการเก็บไว้ที่กองกลางสำหรับทุกคนที่เกี่ยวข้องได้ดูและใช้ประโยชน์จากแผนปฏิบัติการประจำปี 5) ไม่มีการจัดทำทะเบียนคุมการใช้จ่ายเงินโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี ทำให้ไม่ทราบว่าโครงการใดใช้จ่ายเงินแล้วเท่าไรและคงเหลือเท่าไร 6) สุ่มตรวจโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาบางโครงการไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี และการเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายในโครงการไม่นำเสนอผู้อำนวยการโรงเรียนก่อนดำเนินการ จะเห็นได้ว่าข้อมูลดังกล่าวเกิดจากสถานศึกษามีความจำเป็นต้องให้ข้าราชการครูในสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายตามคำสั่งด้านการเงิน การบัญชี และพัสดุ ทั้งที่กรอบตำแหน่งอัตรากำลังกำหนดให้มีภารกิจหลักคือ การสอน ข้าราชการครูส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานไม่เท่ากันทุกโรงเรียนในภาพรวมพบว่าหากเป็นครูที่ปฏิบัติงานด้านการเงินการบัญชี และพัสดุนานจะมีทักษะ ความรู้ความเข้าใจดีมาก แต่ถ้าเป็นครูที่เริ่มปฏิบัติงานด้านการเงินการบัญชี และพัสดุ จำเป็นต้องเรียนรู้และศึกษาระเบียบวิธีการจัดทำ จึงจำเป็นต้องมีการอบรมให้ความรู้ ให้ข้อเสนอแนะซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่มีวัตถุประสงค์ต้องการให้ระบบบัญชีของหน่วยราชการทั้งหมดใช้หลักการปฏิบัติแนวเดียวกัน มีข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน สามารถสืบค้นข้อมูลเพื่อการปรับปรุง แก้ไข และใช้ในการพัฒนาประเทศไทยได้

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการจัดทำงบประมาณและความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อคุณภาพของการจัดการศึกษาจึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูกับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพื่อนำผลไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงพัฒนางานบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูกับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา” สำหรับวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอในบทความนี้มี 3 ข้อ คือ

2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.2 เพื่อศึกษาความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูกับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่การเงิน บัญชี พัสดุ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปีการศึกษา 2562 แห่งละ 1 คน รวมจำนวน 379 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน⁶ และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ดังนี้ (1) จำแนกสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตามภูมิภาคของสถานศึกษา จำนวน 6 ภาค ทำการสุ่มด้วยวิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

⁶ Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities,” *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.

ตามสัดส่วนของภูมิภาค ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละภูมิภาคของสถานศึกษา จำนวน 379 คน (2) จำแนกสถานศึกษาในแต่ละภูมิภาคออกเป็น 4 ขนาด ทำการสุ่มด้วยวิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของขนาดสถานศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละขนาดในแต่ละภูมิภาค จำนวน 379 คน (3) สุ่มจังหวัดจากภูมิภาคต่าง ๆ จำนวน 6 ภาค ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random Sampling) วิธีการจับฉลาก โดยใช้เกณฑ์มีจำนวนสถานศึกษาตามขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ประกอบด้วย ภาคกลาง ได้จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคใต้ ได้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาคใต้ชายแดน ได้จังหวัดปัตตานี ภาคตะวันออก ได้จังหวัดนครนายก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จังหวัดขอนแก่น ภาคเหนือ ได้จังหวัดนครสวรรค์ (4) สุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในแต่ละจังหวัด ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random Sampling) วิธีการจับฉลาก โดยใช้เกณฑ์มีจำนวนสถานศึกษาตามขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา และภูมิภาคของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสหสัมพันธ์ของ Pearson Correlation Analysis

4. ผลการวิจัย/ประเด็นที่ค้นพบจากการวิจัย

ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูกับความเพียงพอของทรัพยากรในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สรุปตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

4.1 ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า

การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 7 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการบริหารการเงิน ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน ด้านการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารบัญชี และ ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

4.1.1 การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านการจัดทำและเสนอขอของบประมาณภาพรวมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ

4.1.2 การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านการจัดสรรงบประมาณภาพรวมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

4.1.3 การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงานภาพรวมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

4.1.4 การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษาภาพรวมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

4.1.5 การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านการบริหารการเงินภาพรวมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

4.1.6 การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านการบริหารบัญชีภาพรวมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

4.1.7 การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ภาพรวมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกข้อ

4.2 ผลการศึกษาความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า

ความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยรวมมีความเพียงพออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นเพียงพออยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ เพื่อการเรียนรู้ ด้านทรัพยากรบุคคล และ ด้านงบประมาณ

4.2.1 ความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านทรัพยากรบุคคลในภาพรวมมีความเพียงพออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเพียงพออยู่ในระดับมากทุกข้อ

4.2.2 ความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ เพื่อการเรียนรู้ในภาพรวมมีความเพียงพออยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเพียงพออยู่ในระดับมากทุกข้อ

4.2.3 ความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านงบประมาณเพื่อการเรียนรู้ในภาพรวมมีความเพียงพออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเพียงพออยู่ในระดับมากทุกข้อ

4.2.4 ความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านการบริหารจัดการเพื่อการเรียนรู้ในภาพรวมมีความเพียงพออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเพียงพออยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ

4.3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูกับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูกับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับปานกลาง ($r=.603$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัยที่ว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา ด้านการสรรงบประมาณ (X_2) กับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาด้านทรัพยากรบุคคล (Y_1) มีความสัมพันธ์ทางบวกมากที่สุด ($r=.609$) รองลงมาได้แก่การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ (X_1) กับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาด้านวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ เพื่อการเรียนรู้ (Y_2) ($r=.579$) และความสัมพันธ์น้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา ด้านการบริหารบัญชี (X_6) กับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการ (Y_4) ($r=.141$)

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ได้ ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

5.1 จากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 7 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการบริหารการเงิน ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน ด้านการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารบัญชี และ ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานตามนโยบายและแนวทางที่กำหนดร่วมกัน สร้างความรู้ความเข้าใจ อันจะนำไปสู่

ความร่วมมือที่ดีระหว่างผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีความปรารถนาร่วมกันที่จะให้เกิดการมีส่วนร่วม คณะครู บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน มีความรู้ความเข้าใจและยึดหลักการจัดการศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน และตามแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดหลักการสำคัญไว้อย่างชัดเจนว่าจะยึดหลักการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการบริหารจัดการสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา เสนอแนะให้ข้อมูลในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา รวมถึงมีการนำทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทำให้บุคลากรมีความพึงพอใจและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ ลดแรงกดดันหรือความรู้สึกที่ไม่พึงประสงค์ตลอดจนลดความขัดแย้งในการทำงาน เนื่องจากการให้อิสระในการรับผิดชอบงานแก่บุคลากร สอดคล้องกับผลการวิจัยของกรรณภรณ์ สุดหอม ⁷(2560) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จังหวัดนครราชสีมา พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและวุฒิการศึกษาของครู พบว่าในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และ 3) ปัญหาการมีส่วนร่วมของครู ได้แก่ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจและไม่สนใจศึกษากระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีแบบมีส่วนร่วม สถานศึกษาไม่ได้เผยแพร่ผลการกำกับติดตามแผนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ และครูไม่นำผลมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผน ส่วนข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษาได้แก่ ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจพร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูร่วมกันวางแผนปฏิบัติการประจำปี และกระตุ้นให้ครูร่วมกันพัฒนาโครงการใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับปัญหาของสถานศึกษา

⁷ กรรณภรณ์ สุดหอม. การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จังหวัดนครราชสีมา. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาธิราช. 2560).

5.2. จากการศึกษาความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยรวมมีความเพียงพอของทรัพยากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า มีความเพียงพอของทรัพยากรอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ เพื่อการเรียนรู้ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านงบประมาณ โดยด้านงบประมาณจะมีค่าเฉลี่ยความเพียงพอที่น้อยที่สุด อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียนน้อยก็จะได้รับงบประมาณน้อยตามจำนวนนักเรียนที่มีอยู่ที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในชุมชนชนบทที่ห่างไกล ไม่มีความพร้อมที่จะให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา จึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องมีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นบุคลากร อุปกรณ์ อาคารสถานที่ เพื่อให้เด็กได้เรียนอย่างเสมอภาค ให้เด็กทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ สถานศึกษาจึงต้องร่วมกับภาคเอกชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน ซึ่งผลการวิจัยข้อนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมใจ ศัสกรณ⁸ ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า 1) ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านเงินทุนและงบประมาณ ด้านที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ด้านแหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น ด้านแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านบุคคล 2) ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามผู้ที่มีตำแหน่ง และผู้ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาต่างกัน ดังนี้ 2.1) บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันมีระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยาย

⁸ สมใจ ศัสกรณ. ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.2559).

โอกาสทางการศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2) บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่ขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 3.1) ด้านเงินทุน ควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายงบประมาณ การเสนอของบประมาณ และควรมีการปรับแผนการใช้จ่ายให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีคณะกรรมการตรวจสอบ 3.2) ด้านบุคคล ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้มีการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มศักยภาพของบุคลากรอย่างทั่วถึง ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรได้ร่วมวางแผนในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม โดยกำหนดเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 3.3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดหาสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปรับปรุงด้านห้องเรียนให้สอดคล้องกับผู้เรียน ควรพัฒนารูปแบบการดำเนินงานด้านทะเบียน การออกหลักฐานรับรองต่าง ๆ 3.4) ด้านแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ ควรส่งเสริมความรู้แก่ชุมชนโดยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ความรู้ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติเป็นศูนย์กลาง ควรส่งเสริมโครงการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติในพื้นที่ต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อให้ผู้เรียนและประชาชนได้เรียนรู้และใช้ประโยชน์ร่วมกัน

5.3 จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูกับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r=.603$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัยที่ว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา ด้านการสรรงบประมาณ (X_2) กับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาด้านทรัพยากรบุคคล (Y_1) มีความสัมพันธ์ทางบวกมากที่สุด ($r=.609$) รองลงมาได้แก่การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ (X_1) กับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาด้านวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ เพื่อการเรียนรู้ (Y_2) ($r=.579$) และความสัมพันธ์น้อยที่สุดของการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูในสถานศึกษา ด้าน

การบริหารบัญชี (X_6) กับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการ (Y_4) ($r=.141$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขนาดเล็กขาดแคลนบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนจึงจัดสรรงบประมาณที่มีอยู่ในการจัดหาบุคลากรและวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ เพื่อการเรียนรู้ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นลำดับแรก สำหรับทรัพยากรด้านอื่นอาจให้ความสำคัญในลำดับรองลงมา อย่างไรก็ตามผู้บริหารสถานศึกษาได้พยายามหาวิธีการที่จะให้ได้มาซึ่งการยอมรับ ความเข้าใจว่าการศึกษาเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกคนและทุกฝ่าย การรวมพลังต่าง ๆ ในสังคม ร่วมแสดงความคิดเห็น และกำหนดทิศทางในการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งทำให้การบริหารจัดการศึกษาสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลเนื่องมาจากการส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ผลการวิจัยข้อนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของอนงค์ อัจจงทอง⁹ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ในระดับปานกลางกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ($r = .649$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ การบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลที่แท้จริง ทุกคนต้องช่วยกันกำหนดเป้าหมาย ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน ร่วมลงมือปฏิบัติงาน พร้อมทั้งร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ฉะนั้นผู้บริหารต้องรับฟังข้อคิดเห็นของครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อนำมาพิจารณาปรับปรุงแผนการบริหารสถานศึกษาให้ตรงกับความต้องการของสังคมที่สถานศึกษาสังกัดอยู่ แสวงหาผู้มีความรู้ความสามารถร่วมบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิผลในสถานศึกษา

⁹ อนงค์ อัจจงทอง. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. 2557).

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.). 2546.
- กรรณารณ์ สุตหอม. **การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จังหวัดนครราชสีมา**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2560.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด. 2560.
- สมใจ ศัสกรณ. **ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 2559.
- อนงค์ อาจจงทอง. **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. 2557.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities,” *Educational and Psychological Measuremet*. 30(3): 607–610.

